

WOMEN GOING GREENER

2023-1-EL01-KA210-ADU-000164781

Reducing the environmental footprint
of Female Entrepreneurship

MODUL 1

Savladaivanje održivog pristupa

Co-funded by
the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission can not be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

---

Ovaj dokument je razvila Rinascita Europe u okviru projekta "WomEn Going Greener – Reducing the environmental footprint of Female Entrepreneurship".

Ovaj dokument odražava samo stavove autora, a Evropska unija ne može biti odgovorna za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njemu.

Sadržaj

Negujte održivi način razmišljanja	4
Žene u globalizovanoj ekonomiji	4
Prevazilaženje prepreka za promene	4
Upravljanje životnom sredinom.....	5
Podsticanje osećaja svrhe u upravljanju životnom sredinom	5
Kako postati "upravitelji zaštite životne sredine"	5
Bibliografija	7

Negujte održivi način razmišljanja

U današnjem svetu koji se brzo menja, potreba za održivim načinima poslovanja postala je hitnija nego ikad. Zemlja mora biti zaštićena i da bi se spasila, mora se sprovesti "zeleno" ponašanje, ali nisu svi jednako posvećeni: uglavnom žene žive etički i održivo. Analizirani podaci pokazuju da 71% žena pokušava da živi pravednije, u odnosu na 59% muškaraca, stvarajući zeleni rodni jaz u ekološkim izborima i održivim načinima života. Brz razvoj ženskog preduzetništva predstavlja vrh talasa koja je doveo da toga da žene masovno udju u svet rada i da se popnu uz karijernu lestvicu.

Žene u globalizovanoj ekonomiji

Žena igra značajnu ulogu u ekonomskom razvoju bilo koje zemlje. Žene doprinose i podržavaju ekonomiju u velikoj meri na različite načine tako što su zaposlene u mnogim različitim sektorima. Vitalna uloga učešća žena i važne veze između žena i životne sredine prepoznate su u sporazumima o održivom razvoju. Dva značajna sporazuma o biološkoj raznolikosti i dezertifikaciji donesena na Zemljskom samitu (1992) Konferencije Ujedinjenih nacija o životnoj sredini i razvoju (UNCED), su bila vodilja rodno osjetljivoj akciji zaštite životne sredine. Manifest UNCED-a ima segment o rodnim pitanjima koji naglašava ulogu žena kao održivih potrošača u razvijenim zemljama. Prema istraživanju švedske vlade iz 2007. godine, žene u razvijenim zemljama donose većinu "zelenih" odluka o domaćinstvu i putovanju i imaju manji ugljični otisak.⁶

Prevazilaženje prepreka za promene

Podrazumeva se da preduzetništvo više nije samo za muškarce. Sve veći broj žena širom sveta uspostavio je startupe u različitim nišama, uprkos barijerama koje postoje. Statistike pokazuju da je više žena započelo posao u 2020. godini nego muškaraca. Ove statistike su dovoljan dokaz da žene uspešno napreduju ka većem udelu u oblastima koje dominiraju muškarci. Uprkos tome što više žena upusta u preduzetničke vode, oni se i dalje suočavaju sa mnogim izazovima koji ga otežavaju. Barijere kao što su ograničeno finansiranje, rodne predrasude i ograničena podrška države decenijama su držale žene van preduzetništva.

Upravljanje životnom sredinom

Mi definišemo upravljanje životnom sredinom kao odgovornost za kvalitet životne sredine koju dele svi oni čije akcije utiču na životnu sredinu. Ovaj osećaj odgovornosti je vrednost koja se može odraziti kroz izbore pojedinaca, kompanija, zajednica i vladinih organizacija, a oblikovana je jedinstvenim ekološkim, socijalnim i ekonomskim interesima. Dok istražujemo kako da postanemo održivije društvo, jasno je da upravljanje životnom sredinom može pomoći u očuvanju prirodnih resursa i postizanju održivih ishoda. Upravljanje zahteva skup različitih ponašanja. Ova ponašanja često uključuju stavljanje potreba ekosistema od kojih zajednice zavise u prvi plan, kao i uticaj na ponašanje drugih u zajednici. Odgovarajuće održivo ponašanje zavisi od konteksta i može uključivati manje vožnje, manje potrošnje ili korišćenje obnovljivih izvora energije.

Podsticanje osećaja svrhe u upravljanju životnom sredinom

Upravljanje životnom sredinom može imati različite oblike, uključujući usvajanje ličnih ekološki svesnih praksi, smanjenje ekoloških uticaja u okviru poslovanja ili učenje i promovisanje svesti o očuvanju različitih ekosistema. Upravljanje životnom sredinom daje ljudima smislenu ulogu kao čuvara naše životne sredine, smisao kroz uživanje u mnogim prednostima zdrave životne sredine danas i u budućnosti.

Poslednjih godina, koncept upravljanja životnom sredinom stekao je popularnost jer se sve više ljudi širom sveta obavezuje na zaštitu naše planete. To je ideja da ljudi mogu igrati pozitivnu i aktivnu ulogu u životnoj sredini oko nas minimiziranjem štete i poboljšanjem zdravlja naših okolnih ekosistema. Umesto odvajanja čovečanstva od prirodnih sistema oko nas, upravljanje životnom sredinom daje nam značajnu ulogu u pozitivnom vođenju prirode.

Kako postati "upravitelji zaštite životne sredine"

Postoje mnoge odluke koje možemo da donesemo i kao pojedinci i kao deo biznisa za sprovođenje strategija za podršku zaštiti i očuvanju naše planete. Postoje neke oblasti u kojima svi možemo pomoći, kao što su procena našeg ekološkog otiska, uključivanje u projekte zaštite životne sredine u zajednici, doniranje dobrotvornim organizacijama, zagovaranje održivih politika, itd ... Postoji nekoliko razloga zašto bi podrška ženama u zelenim i klimatskim preduzećima mogla dovesti do dodatnih poslovnih dobitaka i podstaći održiviji uticaj:

- Žene imaju tendenciju da budu više pogođene klimatskim promenama i sličnim izazovima;
- Žene nadmašuju na ekološkim, socijalnim i upravljačkim metrikama u poređenju sa muškarcima, uključujući i u oblasti preduzetništva;
- Žene imaju bolje rezultate u liderstvu, rešavanju problema i inovacijama, što može doprineti unapređenju zelenih tehnologija i klimatskih rešenja.

Bibliografija

"Upravljanje životnom sredinom - pregled | ScienceDirect Teme.
"Www.sciencedirect.com, www.sciencedirect.com/topics/agricultural-and-biological-sciences/environmental-stewardship.

SVAKODNEVNI IZBORI: MOGUĆNOSTI za upravljanje životnom sredinom. 2005.

"Istraživanje mogućnosti za žene preduzetnice koje pokreću klimatska rešenja." *Ifc.org*, 2021, www.ifc.org.

"Zeleno preduzetništvo: Kako startupi mogu podsticati kulturu inovacija i kreativnosti za održivost životne sredine." *FasterCapital*, fastercapital.com. Pristupljeno 21. avgusta 2024.

"Green Gender Gap: Perché Sono Le Donne a Prendersi Cura del Pianeta? – Time4child." *Time4child.com*, 2023, www.time4child.com/green-gender-gap-perche-sono-le-donne-a-prendersi-cura-del-pianeta/. Pristupljeno 21. avgusta 2024.

Univerzitet James Madison. "Upravljanje životnom sredinom i održivost." *Www.jmu.edu*, 2023, www.jmu.edu/stewardship/what-is-environmental-stewardship.shtml.

Manning, Christie, i Minesota Agencija za kontrolu zagađenja. *Psihologija održivog ponašanja*. 2009.

Marino, Vittoria. *L'imprenditoria femminile*. Editoriale Scientifica, 2011.

Nova, Tajla. "Institut za otpornost | Prednosti upravljanja životnom sredinom." *Resiliencei.com*, 17. maj 2023. resiliencei.com/blog/the-benefits-of-environmental-stewardship. Pristupljeno 21. avgusta 2024.

ONLINE, ORF. "Fondacija za istraživanje posmatrača." *ORF*, www.orfonline.org/.

"Psicologia della sostenibilità e dello sviluppo sostenibile e harmonization – counseling." *Erickson.it*, 2024, rivistedigitali.erickson.it/counseling/archivio/vol-17-n-1/psicologia-

della-sostenibilita-e-dello-sviluppo-sostenibile-e-harmonization/. Pristupljeno 21. avgusta 2024.

Sohil Goorha. "Savet Post: Prevazilaženje nekih prepreka za žensko preduzetništvo." *Forbs*, 12. avgust 2024.
www.forbes.com/councils/forbesbusinesscouncil/2021/09/21/overcoming-some-of-the-barriers-to-women-entrepreneurship/.

Uloga žena preduzetnica u uspostavljanju održivog razvoja u zemljama u razvoju. Kalpana Ambepitiia, 2016.

"Žene na čelu očuvanja životne sredine." *Current World Environment*, vol. Volume 18, no. issue 2, 2023, cwejournal.org/vol2no2/pwomen-at-the-forefront-of-environmental-conservationp. Pristupljeno 21. avgusta 2024.

"Žene, mala i srednja preduzeća i održivi razvoj – naučene lekcije za put koji je pred nama | UNIDO." *Www.unido.org*, www.unido.org/stories/women-smes-and-sustainable-development-lessons-learnt-road-ahead.